

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармацевції
Кафедра загальної та клінічної фармакології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУСПІЛЬНА ФУНКЦІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Назва освітньої програми	Фармація, промислова фармація
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
Смірнова Ганна Василівна, ст. викладач кафедри загальної та клінічної фармакології	+380997304334	sealineodessa@gmail.com
Галина Петрівна Пекліна, д. мед. наук, професор, зав. кафедри загальної та клінічної фармакології	0503908002	omi@mgu.edu.ua
Сторінка курсу у Moodle: https://moodle.mgu.edu.ua/		

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Суспільна функція фармацевтичної діяльності – це система соціально-економічних взаємовідносин у межах фармацевтичної діяльності в ринкових умовах, заснована на комплексі взаємопов'язаних організаційно-економічних, медико-фармацевтичних, соціально-суспільних заходах у соціальному, науковому та гуманітарному напрямках. Фармацевтична діяльність - це сфера науково-практичної діяльності в охороні здоров'я, яка охоплює маркетингові дослідження фармацевтичного ринку, визначення потреби в окремих препаратах, науковий пошук отримання ЛП, дослідження щодо створення ЛП, всебічне вивчення їх властивостей, включаючи безпеку та специфічну дію, розроблення відповідної НТД, аналіз препаратів, стандартизацію, реєстрацію, виробництво, контроль якості, умови зберігання, інформацію з постачання, реалізації та застосування ліків, фармацевтичну опіку, підготовку та перепідготовку фармацевтичних кадрів, а також керівництво

ФП та їх структурними підрозділами. Світовий досвід показує, що діяльність, пов'язана з виробництвом та обігом ліків, враховуючи особливості її впливу на стан і здоров'я людини, виділяється в специфічну групу діяльності – фармацію.

Предметом вивчення дисципліни є формування у студентів глибокого розуміння у необхідності цілісного світогляду і навичок системного мислення в галузі соціально-економічного функціонування суспільства спрямованого на створення умов для розвитку і самореалізації особистості в скороминучих трансформаційних змінах глобального характеру.

Метою вивчення Суспільної функції фармацевтичної діяльності – є поглиблення теоретичних знань та вдосконаленні практичних умінь і навичок із клініко-фармацевтичних підходів до раціонального вибору та оптимального використання лікарських засобів для забезпечення раціональної фармакотерапії, попередження та, у випадку виникнення, усунення небажаної побічної дії лікарських засобів, а також для надання фармацевтичної опіки хворих різного профілю.

Передумови для вивчення дисципліни вивчення **Суспільної функції фармацевтичної діяльності** базується на наступних навчальних дисциплінах: латинської мови, етики, філософії, екології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, біофізики, анатомії людини, фізіології, патологічної фізіології, мікробіології та інтегрується з цими дисциплінами. Знання цих дисциплін допомагає в розумінні фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей лікарських засобів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Суспільна функція фармацевтичної діяльності» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК. 3. Здатність здійснення безпечної діяльності, прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК. 13. Здатність нести етичну відповідальність за дії, пов'язані із застосуванням власних знань та суджень.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням

біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК. 3. Здатність визначати перспективні напрямки та завдання фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я та соціальні пріоритети у забезпеченні населення лікарськими засобами для реалізації доступної і ефективної фармакотерапії та профілактики захворювань населення.

ФК. 4. Здатність визначати потреби галузі охорони здоров'я з метою розробки та виробництва життєво необхідних, доступних, якісних, ефективних та безпечних лікарських засобів.

ФК. 5. Здатність забезпечувати нормативні вимоги у галузі охорони здоров'я щодо державного регулювання обігу лікарських засобів впродовж усіх стадій життєвого циклу.

ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

ФК 10. Здатність організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впровадити в них відповідні системи звітності й обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики (GPP) та здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

ФК 14. Здатність розробляти та застосовувати організаційні заходи, що реалізуються на фармацевтичному підприємстві, з метою гарантії відповідності якості лікарських засобів їхньому призначенню.

ФК 21. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

ФК 29. Здатність організовувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами чинної Державної фармакопеї України та належних практик у фармації, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів та проводити їх стандартизацію відповідно до діючих вимог, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.

Навчальна дисципліна Суспільна функція фармацевтичної діяльності забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 32. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

ПРН 33. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей.

ПРН 34. Рекомендувати споживачам лікарські засоби та товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги.

ПРН 35. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних захворювань.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- показання та протипоказання до застосування лікарських засобів;
- основи деонтології, етики спілкування з лікарями, іншим медичним персоналом, провізором, пацієнтом та членами його родини;
- основні клінічні симптоми і синдроми найбільш поширених захворювань;
- підходи до медикаментозного лікування найбільш поширених захворювань залежно від віку, стану пацієнта, характеру захворювання;
- характерні клінічні симптоми найбільш розповсюджених захворювань, що вимагають обов'язкової консультації лікаря;
- перелік захворювань і патологічних станів, при яких можливе відповідальне самолікування, та характерні для них клінічні прояви;
- основні принципи симптоматичної лікарської терапії захворювань і патологічних станів, при яких можливе відповідальне самолікування;
- клініко-фармакологічну характеристику лікарських засобів різних фармакотерапевтичних груп, в тому числі комбінованих ліків;
- фармакокінетичні та фармакодинамічні особливості лікарських засобів, фактори, які їх визначають;
- принципи проведення клінічних досліджень лікарських засобів та критерії оцінки їх біоеквівалентності;
- принципи взаємодії лікарських засобів в організмі пацієнта;
- методи та критерії оцінки клінічної ефективності лікарських засобів різних фармакотерапевтичних груп;
- клінічні прояви можливих лікопов'язаних проблем та побічних ефектів ліків, засоби попередження та корекції;
- обов'язки та ступінь відповідальності провізора (фармацевта) за ефективність лікарської терапії при здійсненні фармацевтичної опіки.

Уміння:

- визначати групову належність лікарських засобів згідно сучасних класифікацій;
- надавати фармакологічну характеристику традиційним та новим лікам, логічно пов'язувати механізм дії з фармакодинамікою, фармакодинаміку з показаннями, а побічні ефекти з протипоказаннями до застосування ліків;
- в залежності від особливостей фармакокінетики ліків визначати кратність прийому лікарського засобу, його добову, курсову дози;
- обґрунтовувати адекватну лікарську форму відповідно до шляхів введення лікарських засобів;
- надавати порівняльну характеристику лікарським засобам за показниками ефективності, безпеки, механізму дії, показанням до застосування тощо.

Навички:

- визначати прояви побічної дії ліків, симптоми передозування сильнодіючими та отрутними лікарськими засобами, знати методи їх попередження та принципи лікування;
- коректувати лікарські рецепти;
- прогнозувати наслідки взаємодії ліків при їх комбінованому введенні, ліків та компонентів їжі, ліків та алкоголю;
- проводити пошук фармакологічної інформації у сучасних довідниках, наукових та фахових періодичних виданнях;

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14/12	28/12	78/96	3/3	5/5	вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Аптека – заклад охорони здоров'я.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 2. Старіння. Вікові особливості організму.	16	2	4	10	14	2	2	10
Тема 3. Принципи раціонального застосування лікарських засобів у сучасній геронтологічній практиці.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 4. Особливості фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів у період вагітності та лактації, у неонатології та педіатрії.	16	2	4	10	14	2	2	10
Тема 5. Принципи раціонального застосування лікарських засобів при вагітності та лактації.	16	2	4	10	12	2		10
Тема 6. Принципи раціонального застосування лікарських засобів у неонатології та педіатрії.	16	2	4	10	12		2	10
Тема 7. Клініко-фармацевтичні аспекти вибору та раціонального застосування лікарських засобів у хворих зі шкідливими звичками (зловживання алкоголем, нікотином, наркотичними речовинами).	12		2	10	10			10
Тема 8. Попередження девіантної поведінки.	4		2	2	10			10
Тема 9. Інфекційні хвороби та їх профілактика.	8	2	2	4	10			10
Тема 10. Теоретичні основи методики навчання основ здоров'я.	4		2	2	10	2	2	6
Усього годин	120	14	28	78	120	12	12	96
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Аптека – заклад охорони здоров'я. Загальне ознайомлення з аптекою. Основні завдання і функції аптеки. Організаційна структура аптеки. Номенклатура посад персоналу аптеки. Склад і призначення аптечних приміщень. Зовнішнє оформлення аптечних закладів. Вивчення санітарного стану аптеки (прибирання приміщень, миття аптечного посуду). Санітарно-просвітня робота серед населення.	2	2
2	Тема 2. Старіння. Вікові особливості організму. Фізіологічні та біохімічні основи процесу старіння організму. Вікові особливості організму пацієнтів похилого віку. Зміни у фармакокінетиці лікарських засобів у хворих похилого віку.	2	2
3	Тема 3. Принципи раціонального застосування лікарських засобів у сучасній геронтологічній практиці. Принципи застосування лікарських засобів у геріатрії. Оцінка безпеки лікарських засобів у геріатрії. Фактори, які впливають на раціональний вибір лікарських засобів та лікарських форм у геріатрії. Особливості фармацевтичної опіки у геріатрії.	4	2
4	Тема 4. Особливості фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів у період вагітності та лактації, у неонатології та педіатрії. Фізіологічні та біохімічні зміни під час вагітності та лактації; їх вплив на фармакокінетику лікарських засобів. Оцінка безпеки лікарських засобів у період вагітності. Тератогенна, ембріотоксична та фетотоксична дія лікарських засобів. Фізіологічні та біохімічні особливості організму дитини. Особливості фармакокінетики лікарських засобів у педіатрії. Оцінка безпеки лікарських засобів у педіатрії.	2	2
5	Тема 5. Принципи раціонального застосування лікарських засобів при вагітності та лактації. Принципи застосування лікарських засобів у період вагітності та лактації. Принципи використання окремих груп лікарських засобів під час вагітності (нестероїдні протизапальні засоби, гіпотензивні засоби, засоби, що впливають на систему крові, вітаміни та мікроелементи, антимікробні лікарські засоби, симптоматичні засоби, що впливають на шлунково-кишковий тракт). Фармацевтична опіка вагітних.	4	2
6	Тема 6. Принципи раціонального застосування лікарських засобів у неонатології та педіатрії. Принципи застосування лікарських засобів у дітей різних вікових груп. Фактори, які впливають на раціональний вибір лікарських засобів та лікових форм у педіатрії. Принципи застосування лікарських засобів для лікування дитячих захворювань. Особливості фармацевтичної опіки у педіатрії та неонатології.	4	
7	Тема 7. Клініко-фармацевтичні аспекти вибору та раціонального застосування лікарських засобів у хворих зі	4	2

	<p>шкідливими звичками (зловживання алкоголем, нікотинном, наркотичними речовинами). Зміни фармакотерапевтичного ефекту лікарських засобів під впливом алкоголю, нікотину, наркотичних речовин. Роль провізора та місце фармацевтичної опіки в попередженні небажаної взаємодії лікарських засобів із алкоголем, нікотинном та наркотичними речовинами. Принципи раціональної фармакотерапії хворих із шкідливими звичками.</p>		
8	<p>Тема 8. Попередження девіантної поведінки. Соціальні, психологічні та фізіологічні причини різних видів девіантної поведінки, зокрема, уживання наркотичних та токсичних речовин. Світові тенденції й ситуація в Україні щодо поширення захворювань та смертності, пов'язаних з алкогольною та наркотичною залежністю. Шляхи залучення молоді до вживання наркотиків. Алкоголь як наркотична речовина. Механізм дії наркотичних речовин на організм та формування залежності. Неefективність лікування алкоголізму і наркоманії. Превентивна просвітницька робота з молоддю як основна форма профілактики вживання наркотичних речовин. Споживачі ін'єкційних наркотиків як вразлива група до інфікування ВІЛ. Шляхи подолання поширення ВІЛ – інфекції. Тютюнокуріння. Вплив компонентів тютюнового диму на організм людини. Наявність фізичної залежності від наркотиків. Соціальні і психологічні передумови вживання тютюну. Профілактична робота з молоддю.</p>	2	
9	<p>Тема 9. Інфекційні хвороби та їх профілактика. Групи інфекційних хвороб. Поняття епідемії та пандемії. Медична допомога хворим. Протиепідемічні заходи. Інфекційні хвороби, що набули соціального значення. Усебічна поінформованість населення як провідний шлях поліпшення епідеміологічної ситуації. Імунітет: види імунітету та чинники, що на нього впливають. Методи підвищення імунологічної витривалості організму – загартовування, фітопрофілактика, харчові добавки, що відповідають потребам населення певного регіону України. Причини виникнення імунодефіциту людини. Інфекції, що передаються через кров. Захворювання органів дихання. Грип, ГРВІ, атипова пневмонія (SARS), туберкульоз: збудники, джерела інфекції, шляхи передачі, ознаки і перебіг хвороб, можливі ускладнення, надання невідкладної допомоги. Кишкові інфекції. Інфекції зовнішніх покривів. Профілактика загальна і спеціальна. Інфекції, що передаються статевим шляхом (венеричні хвороби). Сифіліс, гонорея, уrogenітальний хламідіоз, уrogenітальний мікоплазмоз, вірусний гепатит b, статевий герпес тощо. Особливості поширення венеричних хвороб, збудники, профілактичні заходи. СНІД і його збудники, шляхи, поширення, вразливі групи, клінічні ознаки хвороби, медична допомога хворим на СНІД, загальна профілактика. Інфікування плоду ВІЛ під час вагітності. Соціальні та психологічні проблеми ВІЛ – інфікованих дітей. Правовий та психосоціальний захист хворих та інфікованих ВІЛ.</p>	2	
10	<p>Тема 10. Теоретичні основи методики навчання основ здоров'я. Місце валеології у формуванні загального світогляду і культури людини. Предмет і завдання методики навчання предметів валеологічного спрямування. Специфічність методів та технологій навчання, спрямованих на формування свідомої мотивації до здорового способу життя і набуття навичок формування, зміцнення і збереження здоров'я. Нормативно-правова база, яка окреслює напрями діяльності і заходи щодо формування здорового способу життя населення держави.</p>	2	
	Всього	28	12

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Суспільна функція фармацевтичної діяльності» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Вирішення ситуаційних задач.
8. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Аптека – заклад охорони здоров'я. Реферат: Основні завдання і функції аптеки.	10	10
2	Тема 2. Старіння. Вікові особливості організму. Реферат: Зміни у фармакокінетиці лікарських засобів у хворих похилого віку.	10	10
3	Тема 3. Принципи раціонального застосування лікарських засобів у сучасній геронтологічній практиці. Реферат: Особливості фармацевтичної опіки у геріатрії.	10	10
4	Тема 4. Особливості фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів у період вагітності та лактації, у неонатології та педіатрії. Реферат: Оцінка безпеки лікарських засобів у період вагітності. Оцінка безпеки лікарських засобів у педіатрії.	10	10
5	Тема 5. Принципи раціонального застосування лікарських засобів при вагітності та лактації. Реферат: Принципи застосування лікарських засобів у період вагітності та лактації. Фармацевтична опіка вагітних.	10	10
6	Тема 6. Принципи раціонального застосування лікарських засобів у неонатології та педіатрії. Реферат: Принципи застосування лікарських засобів у дітей різних вікових груп. Фактори, які впливають на раціональний вибір лікарських засобів та лікових форм у педіатрії.	10	10
7	Тема 7. Клініко-фармацевтичні аспекти вибору та раціонального застосування	10	10

	лікарських засобів у хворих зі шкідливими звичками (зловживання алкоголем, нікотиним, наркотичними речовинами) Реферат: Роль провізора та місце фармацевтичної опіки в попередженні небажаної взаємодії лікарських засобів із алкоголем, нікотиним та наркотичними речовинами.		
8	Тема 8. Попередження девіантної поведінки. Реферат: Соціальні, психологічні та фізіологічні причини різних видів девіантної поведінки, зокрема, уживання наркотичних та токсичних речовин. Світові тенденції й ситуація в Україні щодо поширення захворювань та смертності, пов'язаних з алкогольною та наркотичною залежністю.	2	10
9	Тема 9. Інфекційні хвороби та їх профілактика. Реферат: Поняття епідемії та пандемії. Медична допомога хворим. Протиепідемічні заходи. Імунітет: види імунітету та чинники, що на нього впливають. Методи підвищення імунологічної витривалості організму – загартовування, фітопрофілактика, харчові добавки, що відповідають потребам населення певного регіону України.	4	10
10	Тема 10. Теоретичні основи методики навчання основ здоров'я. Реферат: Специфічність методів та технологій навчання, спрямованих на формування свідомої мотивації до здорового способу життя і набуття навичок формування, зміцнення і збереження здоров'я.	2	6
Всього		78	96

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток

			оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	--/	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Клінічна фармакологія: підручник. – 2-е вид., перероб. та доп. / О.Я. Бабак, О.М. Біловол, І.С. Чекман. К.: Медицина, 2010. 776 с.
2. Фармацевтична опіка, вибрані питання. Навчальний посібник / О.С. Хухліна, Е.П. Ткач, Т.Я. Чурсіна. Вінниця: Нова Книга, 2011. 424с.
3. Громовик Б.П. Організація роботи аптек: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 3-тє вид., доопр.та доповн. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 288 с.
4. Немченко А.С. Організація фармацевтичного забезпечення населення / А.С.Немченко, А.А. Котвіцька, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С.Немченко.- Харків: Авіста-ВЛТ, 2007.-488 с.
5. Котвіцька А. А., Кубарева І. В., Сурікова І. О. Вивчення основних етапів становлення та розвитку соціальної фармації у світі та в Україні. Фармацевтичний часопис. Тернопіль, 2017. N 3. С. 70-76

Допоміжна

1. Клінічна фармація (фармацевтична опіка) : підруч. для студ. вищ. мед. (фармац.) навч. закл. / І.А. зупанець, В.П. Черних, Т.С. Сахарова та ін.; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця. Х.: НФаУ : Золоті сторінки, 2011. 704 с.
2. Основи клінічної медицини: симптоми та синдроми в практичній фармації: навч. посіб. / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик та ін. ; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця. Х.: Золоті сторінки, 2010. 92 с.

3. Основи внутрішньої медицини : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів. Т.1 / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. – Вінниця : Нова книга, 2009. – 640 с.
4. Основи внутрішньої медицини [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів. Т. 2 / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. Вінниця : Нова книга, 2009. 784 с.
5. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск третій. К., 2011.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
2. Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/>.
3. Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.
4. Compendium online. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://compendium.com.ua/bad/>.
5. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tabletki.ua/uk/>.
6. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likicontrol.com.ua/>.
7. Пошукова база Medline [Електронний ресурс]. – Режим доступу: National Library of Medicine <https://www.nlm.nih.gov/bsd/medline.html>.
8. Пошукова база Medscape [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Medscape <https://www.medscape.com/pharmacists>.
9. Пошукова база Cochrane Library [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Cochrane Library <https://www.cochrane.org/>